

การวิจัยและพัฒนาศักยภาพครูด้านการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริง โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

Research and Development of Teacher's Potential for Authentic
Learning Assessment on School-based Training

กฤตยาภาณุจณ์ โตพิทักษ์¹

Krittayakan Topithak

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาศักยภาพครูด้านการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริงโดยใช้โรงเรียน เป็นฐานกลุ่มเป้าหมายเป็นครูโรงเรียน กรณีศึกษา 9 คน เครื่องมือการวิจัยได้แก่รูปแบบการพัฒนาศักยภาพครูด้านการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริงโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานแบบวัดความรู้ เจตคติ และทักษะการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริงแบบประเมินคุณภาพ การประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริง และแบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบ การพัฒนาศักยภาพครูด้านการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริงโดยใช้โรงเรียน เป็นฐานวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการทดสอบวิลคอกชัน ผลการวิจัย พบว่า 1) รูปแบบการพัฒนาศักยภาพครูด้านการประเมินการเรียนรู้ ตามสภาพจริงโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การเตรียมการการอบรม เชิงปฏิบัติการ การปฏิบัติการ และการติดตามผล โดยโครงสร้างของรูปแบบมีความเหมาะสม ระดับมาก และองค์ประกอบย่อยของรูปแบบมีความเหมาะสมความเป็นไปได้ ความชัดเจน และความง่ายต่อการนำไปใช้อยู่ในระดับมาก 2) ครูมีความรู้หลังการฝึกอบรมสูงกว่า ก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีเจตคติหลังการฝึกอบรม สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 มีทักษะหลังการฝึกอบรมสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 คุณภาพ การประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริง และความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบอยู่ในระดับมาก

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

คำสำคัญ : การพัฒนาศักยภาพครู การพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การประเมิน การเรียนรู้ตามสภาพจริง

Abstract

This research aimed to develop of teacher's potential for authentic learning assessment on school-based training. The subject were 9 teachers in a case study school. The research instruments were a model for the development of teacher's potential for authentic learning assessment on school-based training model, the test of authentic learning assessment knowledge, attitude and skill, the test of the quality of authentic learning assessment, and the test of the satisfaction towards the model of development of teacher's potential for authentic learning assessment on school-based training. The data was analyzed by using mean, standard deviation and the Wilcoxon signed-rank test. The study demonstrated that (1) The model of development of teacher's potential for authentic learning assessment on school-based training is divided into 4 factors; 1. research preparation; 2. training workshop; 3. implementing and 4. monitoring. All of the following factors were relatively, effectively, possibly, and ease of using in the extremely high ranking. (2) The results of teachers' potential using for authentic learning assessment on school-based training, the knowledge of teacher after training had increased significantly and statistically at .01 level. The authentic learning assessment skill of teacher after training had higher than the criteria is 70 percent significantly. The attitude of teachers who pass the criteria is 75 percent significantly. The quality of authentic learning assessment by considering authentic learning assessment design was at the high level. The satisfaction to the model of development of teacher's potential for authentic learning assessment on school-based training was at the high level.

Keyword : teachers' training, School-Based Training (SBT), authentic learning assessment

บทนำ

การประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic assessment) เป็นการประเมินทางเลือกใหม่ที่สอดคล้องกับธรรมชาติของการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และก่อให้เกิดการพัฒนาผู้เรียนอย่างแท้จริง เนื่องจากเป็นกระบวนการประเมินที่สอดคล้องกับกระบวนการเรียนการสอนเพื่อประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายผ่านการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับประสบการณ์ในโลกแห่งความเป็นจริง (Pickett & Dodge, 2001 : 1) เน้นให้ผู้เรียนแสดงออกซึ่งความเข้าใจและทักษะการคิดที่ซับซ้อนในการทำงาน (Cardler, 1991 : 20-26) ท่ามกลางกระแสความต้องการของสังคมที่ขาดการปฏิรูปการประเมินการเรียนรู้หากแต่ในทางปฏิบัติพบว่า แม้ว่าหน่วยงานต้นสังกัดได้ดำเนินการให้ความรู้เกี่ยวกับการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริง แต่ครูยังใช้การประเมินการเรียนรู้แนวนี้ไม่มากนัก และมีข้อสรุปที่น่าสนใจหลายประการ ได้แก่ 1) ครูประเมินการเรียนรู้แยกเป็นคนละส่วนกับการเรียนการสอน ผู้เรียนไม่มีส่วนร่วมในการวางแผน และไม่ได้รับรู้ว่าจะมีการประเมินตามที่ครูกำหนด 2) มีการตั้งคณะกรรมการกำหนดวิธีการประเมินการเรียนรู้และสัดส่วนของคะแนนโดยที่ครูส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วม 3) ครูใช้วิธีการประเมินหลายวิธีแต่ทุกวิธีเป็นการประเมินโดยครู 4) ครูจัดทำแบบฟอร์มประเมินการเรียนรู้จำนวนมากเกินความจำเป็น 5) ครูบางคนไม่ยอมรับผลการประเมินโดยเพื่อนครู 6) ครูบางโรงเรียนลดเกณฑ์การประเมิน เพราะเข้าใจผิดว่าเป็นวิธีการที่ถูกต้องในการประเมินการเรียนรู้ 7) ครูและโรงเรียนไม่นำผลการประเมินการเรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ 8) ครูประเมินการเรียนรู้แบบไม่ต่อเนื่องทำให้ไม่เห็นภาพพัฒนาการ จุดอ่อน จุดแข็งของนักเรียนที่สมบูรณ์ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2545)

การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริง พบว่าเป็นวิธีการที่มีความยืดหยุ่นเหมาะสำหรับการประเมินการเรียนรู้ในชั้นเรียนที่มุ่งเน้นการประเมินเพื่อพัฒนา การประเมินตามสภาพจริงเป็นทางเลือกที่นำมาเติมเต็มกับการประเมินด้วยวิธีการทดสอบแบบเดิม (สายฝน แสนใจพรหม, 2554; Fuller, 1994)

และยังมีการใช้เพื่อเป็นกลไกพัฒนานักศึกษาให้มีทักษะการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วย (Adams, 1996) ส่วนการพัฒนาครูด้านการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริง พบว่า มีทั้งการพัฒนาคู่มือเพื่อให้ครูศึกษาด้วยตนเอง (วินัย บัวแดง, 2547) มีการอบรมเชิงปฏิบัติการการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริง (ทรงศิลป์ ศรีธรรราชฎี, 2552) มีการประยุกต์ใช้วิธีวิทยาการวิจัย อาทิ วิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (รัตนะ บัวสนธ์, 2550) และการประเมินเสริมพลังอำนาจ (กฤติยา วงศ์ก้อม, 2547) มาเป็นกลไกพัฒนาการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริงของครู ซึ่งสามารถพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจ และมีทักษะการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริงได้ มีข้อสังเกตบางประการที่เป็นปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาครู คือ เวลาของครูค่อนข้างน้อยหากมีการอบรมระยะยาว จะทำให้ต้องทิ้งชั้นเรียนส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ครูมีงานอื่นรับผิดชอบค่อนข้างมาก (กฤติยา วงศ์ก้อม, 2547; รัตนะ บัวสนธ์, 2550)

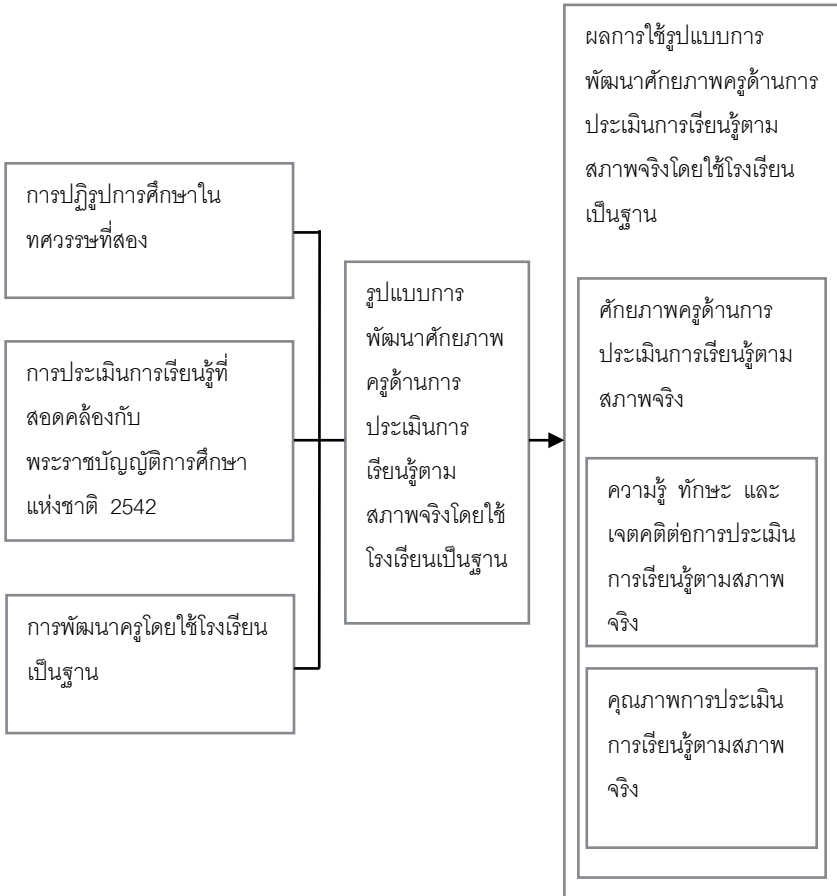
การจัดระบบพัฒนาครูประจำการที่ปฏิบัติงานอยู่หลายแสนคนในปัจจุบันอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอเป็นเรื่องที่มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าการเตรียมผู้ที่จะเข้าสู่ระบบมาเป็นครูพันธุ์ใหม่ ควรมีการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของครูโดยกำหนดช่วงเวลาในการพัฒนาให้เหมาะสมไม่ถึงผู้บริหารและครูออกจากโรงเรียนและห้องเรียน (กลุ่มงานคณะกรรมการการศึกษา, 2552 : 11-15) แนวทางการพัฒนาครูดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Training : SBT) ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาการเรียนรู้ของครูที่เน้นการปฏิบัติจริงที่นำลงสู่ห้องเรียน มีการร่วมกันคิด ร่วมกันวางแผน การจัดทำหลักสูตร และร่วมปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้ให้การอบรมและผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นประจำ มีขั้นตอนการดำเนินงานที่ประกอบด้วยการวางแผนการนำไปปฏิบัติ การตรวจสอบ และการปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง (สุวิมล ว่องวาณิช, 2546 ; ศศิธร เขียวกอ, 2547)

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน พบว่า มีการพัฒนาครูทั้งด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน (สกวรัตน์ เขยชุม, 2543; นุชรี ฝิวนวล, 2549) การพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพครูและการจัดการเรียนรู้

ของครูรูปแบบต่าง ๆ (สมจิต สวธน์ไพบูลย์และคณะ, 2548; เฉลิมชัย พันธุ์เลิศ, 2549; จำเพย ภาณุสิทธิกร, 2547) การผลิตสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (ชาญณรงค์ ศิริอำพันธ์กุล, 2550) การประเมินตามสภาพจริง (อมรา เขียวรักษา, 2549) และมีการใช้เพื่อพัฒนาสมรรถนะการชี้แนะของนักวิชาการพี่เลี้ยง ซึ่งส่วนใหญ่ เป็นงานในหน้าที่ความรับผิดชอบของครู และพบว่า เป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาครู ส่วนรายละเอียดวิธีการกระบวนการในการฝึกอบรมจะมีความหลากหลายแปรไปตามบริบทของครู มีความยืดหยุ่นปรับเข้ากับบริบทและความต้องการจำเป็นของครูได้ การอบรมโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน จึงเป็นวิธีการที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริงของครูควบคู่ไปกับงานประจำ (on the job training) โดยไม่แยกครูออกจากชั้นเรียน รวมใช้เวลาในการพัฒนาที่ค่อนข้างยืดหยุ่นเหมาะสมกับการปฏิบัติงานในสถานศึกษา

จากความเป็นมาของปัญหาดังกล่าวจึงเป็นที่มาของการวิจัยและพัฒนาศักยภาพครูด้านการประเมินสภาพจริงโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยมีโรงเรียนกรณีศึกษาเป็นสถานศึกษาอาสาสมัคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ซึ่งจากผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาพบว่า มีตัวบ่งชี้ที่อยู่ในระดับพอใช้สองตัวบ่งชี้ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 6 ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และตัวบ่งชี้ที่ 8 พัฒนาการของการประกันคุณภาพภายในโดยสถานศึกษาและต้นสังกัด โดยเฉพาะตัวบ่งชี้ที่ 6 ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาในการประเมินภายนอกรอบที่สองเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนว่า ให้ครูใช้วิธีการวัดผลประเมินผลที่หลากหลายเน้นการประเมินตามสภาพจริง เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการของผู้เรียน และนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน ดังนั้นเพื่อให้เกิดผลเชิงประจักษ์ในการพัฒนาครูโรงเรียนกรณีศึกษาโดยที่ไม่ต้องแยกครูออกจากชั้นเรียน การพัฒนาศักยภาพครูด้านการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริงโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานจึงเป็นวิธีการที่จะทำให้ครูโรงเรียนกรณีศึกษาสามารถออกแบบการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริงได้

ส่งผลให้การจัดการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะพึงประสงค์ โดยกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักในการพัฒนาศักยภาพครูด้านการประเมิน การเรียนรู้ตามสภาพจริงโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะดังนี้

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนา ศักยภาพครูด้านการประเมิน การเรียนรู้ตามสภาพจริงโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
2. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการพัฒนา ศักยภาพครูด้านการประเมิน การเรียนรู้ตามสภาพจริงโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับการประเมิน การเรียนรู้ตามสภาพจริง ทักษะการประเมิน การเรียนรู้ตามสภาพจริง เจตคติที่มีต่อการประเมิน การเรียนรู้ตามสภาพจริง และคุณภาพการประเมิน การเรียนรู้ตามสภาพจริง

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา แบ่งขั้นตอนในการวิจัยออกเป็นสองระยะ โดยมีขั้นตอนการวิจัยและวิธีการวิจัยดังนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการพัฒนา ศักยภาพครูด้านการประเมิน การเรียนรู้ตามสภาพจริงโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

ประชากร ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ ได้จากการเลือกแบบมีวัตถุประสงค์ โดยมีความเชี่ยวชาญด้านการวิจัยและพัฒนาครูหรือการพัฒนาครูด้านการประเมิน การเรียนรู้ จำนวน 5 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. รูปแบบการพัฒนา ศักยภาพครูด้านการประเมิน การเรียนรู้ตามสภาพจริงโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานซึ่งได้จากการสังเคราะห์เอกสารงานวิจัย ผ่านการวิพากษ์และรับรองรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน โดยโครงสร้างของรูปแบบมีความเหมาะสมระดับมาก และองค์ประกอบย่อยของรูปแบบ ได้แก่ 1) การเตรียมการ 2) การอบรมเชิงปฏิบัติการ 3) การปฏิบัติการ และ 4) การติดตามผล มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความชัดเจน และความง่ายต่อการนำไปใช้อยู่ในระดับมาก

2. แบบประเมินรูปแบบการพัฒนา ศักยภาพครูด้านการประเมิน การเรียนรู้ตามสภาพจริงโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ

ครอบคลุมโครงสร้างและองค์ประกอบย่อย โดยประเมินใน 4 มิติ ได้แก่ 1) ความเหมาะสม 2) ความเป็นไปได้ 3) ความชัดเจน และ 4) ความง่ายต่อการนำไปใช้ ตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินด้านความตรงตามเนื้อหาโดยใช้ดัชนี IOC มีค่าอยู่ระหว่าง .80-1.00

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาศักยภาพครูด้านการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริงโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานใช้การวิเคราะห์แบบอุปนัยนำเสนอเป็นภาพประกอบความเรียง

2. ข้อมูลเกี่ยวกับผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาศักยภาพครูด้านการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริงโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลความหมายตามเกณฑ์ นำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

ระยะที่ 2 การศึกษาผลการใช้รูปแบบการพัฒนาศักยภาพครูด้านการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริงโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

ประชากร ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรของโรงเรียนกรณีศึกษาจำนวน 9 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. แบบวัดความรู้เกี่ยวกับประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริง ปรับจากแบบวัดมโนทัศน์ที่เกี่ยวกับการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริงของกฤติยา วงศ์ก้อม (2547) มีลักษณะเป็นแบบทดสอบชนิดถูกผิดจำนวน 23 ข้อ เลือกมาใช้เพียง 20 ข้อ กำหนดคะแนนเป็นตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน มีความตรงตามเนื้อหาโดยใช้ดัชนี IOC เท่ากับ .60-1.00 มีค่าความยากง่ายซึ่งคำนวณจากสัดส่วนของจำนวนคนที่ตอบถูกอยู่ระหว่าง .30-.80 มีค่าอำนาจจำแนกซึ่งคำนวณจากผลต่างระหว่างสัดส่วนคนที่ตอบถูกในกลุ่มเก่งกับกลุ่มอ่อนอยู่ระหว่าง .24-.76 จากนั้นได้นำไปทดลองใช้กับนิสิตภาคพิเศษของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามที่เรียนการประเมินการเรียนรู้ ตามสภาพจริงมาแล้ว 20 คน มีค่าความเที่ยงเชิงความสอดคล้องภายในจากสูตร KR 20 เท่ากับ .89

2. แบบวัดเจตคติที่มีต่อการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริง ปรับจากแบบวัดทัศนคติต่อการประเมินการเรียนรู้ของกฤติยา วงศ์ก้อม (2547) มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับจำนวน 15 ข้อ ตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดเจตคติด้านความตรงตามเนื้อหาโดยใช้ดัชนี IOC เท่ากับ .80-1.00 มีค่าอำนาจจำแนกซึ่งคำนวณจากสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมของข้อที่เหลือเท่ากับ .52-.85 มีค่าความเที่ยงเชิงความสอดคล้องภายในจากสูตรแอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .96

3. แบบวัดทักษะการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริง มีลักษณะเป็นเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูปรีด 3 ระดับ ครอบคลุม 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้และสิ่งที่จะประเมิน 2) การกำหนดภาระงานตามสภาพจริง 3) การกำหนดวิธีการประเมินและผู้ประเมิน 4) การประเมินระหว่างการจัดการเรียนรู้ และ 5) การนำเสนอผลการประเมินและการนำผลการประเมินไปใช้ ตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดความรู้ด้านความตรงตามเนื้อหาโดยใช้ดัชนี IOC เท่ากับ .80-1.00 จากนั้นได้นำไปทดลองใช้กับนิสิตภาคพิเศษของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต สงครามที่เรียนการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริงมาแล้ว โดยมอบหมายงานออกแบบการประเมินการเรียนรู้ให้ทำจำนวน 20 คน มีค่าความเที่ยงเชิงความสอดคล้องภายในจากสูตรแอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .88 มีค่าความเที่ยงของการตรวจให้คะแนนระหว่างผู้ประเมิน 2 คน ซึ่งคำนวณจากสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สัมพันธ์แบบเพียร์สันเท่ากับ .89

4. แบบวัดคุณภาพการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริง มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 16 ข้อ โดยประเมินใน 4 มิติ ตามมาตรฐานการประเมินที่พัฒนาโดย Stufflebeam & others (1981) ได้แก่ 1) ประโยชน์จากการประเมิน 2) ความเป็นไปได้ในการประเมิน 3) ความเหมาะสม และ 4) ความถูกต้อง ตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินด้านความตรงตามเนื้อหาโดยใช้ดัชนี IOC มีค่าอยู่ระหว่าง .80-1.00 จากนั้นได้นำไปทดลองใช้กับนิสิตภาคพิเศษของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต สงครามที่เรียนการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริงมาแล้วโดยมอบหมาย

งานออกแบบการประเมินการเรียนรู้ให้ทำจำนวน 20 คน มีค่าความเที่ยงเชิงความสอดคล้องภายในจากสูตรแอลฟาของครอนบราคเท่ากับ .91 มีค่าความเที่ยงของการตรวจให้คะแนนระหว่างผู้ประเมิน 2 คน ซึ่งคำนวณจากสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สัมพัทธ์แบบเพียร์สันเท่ากับ .84

5. แบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาศักยภาพครูด้านการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริงโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ ครอบคลุมความพึงพอใจ 5 ด้าน ได้แก่ 1) ความเป็นประโยชน์ 2) ความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ 3) ความถูกต้องของผลการประเมิน 4) ความเหมาะสมของรูปแบบ และ 5) ผลจากการพัฒนาตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินด้านความตรงตามเนื้อหาโดยใช้ดัชนี IOC มีค่าอยู่ระหว่าง .80-1.00

การกำหนดวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริง วิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบก่อนกับหลังการได้รับการพัฒนาตามรูปแบบการพัฒนาศักยภาพครูด้านการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริงโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานใช้การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้วยการทดสอบวิลคอกชัน นำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

2. ข้อมูลเจตคติและทักษะการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริงใช้การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยกับเกณฑ์ร้อยละ 75 และ 70 ด้วยการทดสอบวิลคอกชัน นำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

3. ข้อมูลคุณภาพการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริง และความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาศักยภาพครูด้านการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริงโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานวิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลความหมายตามเกณฑ์ที่กำหนด นำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

ผลการวิจัย

1.รูปแบบการพัฒนาศักยภาพครูด้านการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริง โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนนรณิศึกษา ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การเตรียมการ การอบรมเชิงปฏิบัติการ การปฏิบัติการ และการติดตามผล โดยองค์ประกอบย่อยที่ 1 การเตรียมการ ประกอบด้วย การสำรวจสภาพก่อนการพัฒนา การกำหนดเป้าหมายการพัฒนา การกำหนดวิธีการพัฒนา องค์ประกอบย่อยที่ 2 การอบรมเชิงปฏิบัติการ ประกอบด้วย การวางแผนการอบรม การอบรมเชิงปฏิบัติการ และการประเมินการอบรมเชิงปฏิบัติการ องค์ประกอบย่อยที่ 3 การปฏิบัติการ ประกอบด้วย การออกแบบการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริง การประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริง การประเมินคุณภาพการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริง องค์ประกอบย่อยที่ 4 การติดตามผล ประกอบด้วย การนำเสนอผลการพัฒนา และการตรวจสอบผลกับเป้าหมายการพัฒนา รายละเอียดดังภาพที่ 2

ภาพ 2 รูปแบบการพัฒนาศักยภาพครูด้านการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริง โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

โดยผลการประเมินรับรองรูปแบบเมื่อพิจารณาเชิงโครงสร้าง พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.20 - 4.40 ส่วนเบี่ยงเบนอยู่ระหว่าง .45-.55 โดยมีค่าเฉลี่ยโครงสร้างในภาพรวมและโครงสร้างขององค์ประกอบย่อยการปฏิบัติการมากที่สุดเท่ากับ 4.40 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .55 รายละเอียดดังตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของโครงสร้างรูปแบบการพัฒนาศักยภาพครูด้านการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริงโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

โครงสร้าง	\bar{X}	S.D.	การแปลความหมาย
โครงสร้างของรูปแบบการพัฒนาศักยภาพครูด้านการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริงโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การเตรียมการ การอบรมเชิงปฏิบัติการ การปฏิบัติการ และการติดตามผล	4.40	.55	มีความเหมาะสมมาก
การเตรียมการ ประกอบด้วย การสำรวจสภาพก่อนการพัฒนา การกำหนดเป้าหมายการพัฒนา การกำหนดวิธีการพัฒนา	4.20	.45	มีความเหมาะสมมาก
การอบรมเชิงปฏิบัติการ ประกอบด้วย การวางแผนการอบรม การอบรมเชิงปฏิบัติการ และการประเมินการอบรมเชิงปฏิบัติการ	4.20	.45	มีความเหมาะสมมาก
การปฏิบัติการ ประกอบด้วย การออกแบบการประเมิน การประเมิน และการประเมินคุณภาพการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริง	4.40	.55	มีความเหมาะสมมาก
การติดตามผล ประกอบด้วย การนำเสนอผลการพัฒนา และตรวจสอบผลกับเป้าหมายการพัฒนา	4.20	.45	มีความเหมาะสมมาก

เกณฑ์การแปลความหมาย 1.00-1.50=น้อยที่สุด 1.51-2.50=น้อย 2.51-3.50=ปานกลาง
3.51-4.50=มาก 4.51-5.00=มากที่สุด

เมื่อพิจารณาความเหมาะสมแต่ละองค์ประกอบย่อย พบว่า มีความเหมาะสมความเป็นไปได้ ความชัดเจน และความง่ายต่อการนำไปใช้อยู่ในระดับมาก โดยการเตรียมการมีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมและความชัดเจนสูงสุดเท่ากับ 4.22 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .18) และ 4.20 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .18) การอบรมเชิงปฏิบัติการมีค่าเฉลี่ยความเป็นไปได้และความง่ายต่อการนำไปใช้สูงสุดเท่ากับ 4.33 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .53) และ 4.20 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .51) รายละเอียดดังตาราง 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายค่าเฉลี่ยความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความชัดเจน และความง่ายต่อการนำไปใช้ขององค์ประกอบย่อย

องค์ประกอบย่อย	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้			ความชัดเจน			ความง่ายต่อการนำไปใช้		
	\bar{X}	SD	ความหมาย	\bar{X}	S.D	ความหมาย	\bar{X}	S.D	ความหมาย	\bar{X}	S.D	ความหมาย
การเตรียมการ	4.20	.18	มาก	4.13	.18	มาก	4.20	.18	มาก	4.07	.28	มาก
การอบรมเชิงปฏิบัติการ	4.13	.30	มาก	4.33	.53	มาก	4.07	.37	มาก	4.20	.51	มาก
การปฏิบัติการ	4.13	.38	มาก	4.27	.43	มาก	4.13	.38	มาก	4.07	.64	มาก
การติดตามผล	3.90	.22	มาก	4.10	.65	มาก	4.10	.42	มาก	4.00	.35	มาก

เกณฑ์การแปลความหมาย 1.00-1.50=น้อยที่สุด 1.51-2.50=น้อย 2.51-3.50=ปานกลาง

3.51-4.50=มาก 4.51-5.00=มากที่สุด

ปีที่ 13 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2560

2. ผลการใช้รูปแบบการพัฒนาศักยภาพครูด้านการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริงโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมีดังนี้

2.1 ครูโรงเรียนกรณีศึกษามีความรู้เกี่ยวกับประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริงหลังและก่อนการฝึกอบรมเท่ากับ 17.22 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.09) และ 11.78 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.79) เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้การทดสอบวิลคอกซัน พบว่า ความรู้เกี่ยวกับการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริงหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รายละเอียดดังตาราง 3

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผลการทดสอบค่าเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริงก่อนกับหลังการฝึกอบรม

ความรู้เกี่ยวกับ การประเมินการ เรียนรู้ตามสภาพ จริง	\bar{X}	S.D.	หลังฝึกอบรม- ก่อนฝึกอบรม	N	rank	Sum of rank	Z	p
ก่อนการฝึกอบรม	11.78	1.79	negative rank	0 ^a	0	0	-2.675 ^c	.0035*
หลังการฝึกอบรม	17.22	1.09	positive rank	9 ^b	5	45		
			total	9				

^aหลังฝึกอบรม<ก่อนฝึกอบรม ^bหลังฝึกอบรม>ก่อนฝึกอบรม ^cbased on negative rank

2.2 ครูโรงเรียนกรณีศึกษามีเจตคติต่อการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริงโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานหลังการฝึกอบรมเท่ากับ 4.20 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .23) ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 (3.75 จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รายละเอียดดังตาราง 4

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผลการทดสอบค่าเฉลี่ยเจตคติต่อการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริงหลังการฝึกอบรมกับเกณฑ์ร้อยละ 75

เจตคติต่อการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริง	\bar{X}	S.D.	หลังฝึกอบรม-เกณฑ์ 3.75	N	rank	Sum of rank	Z	p
เกณฑ์ร้อยละ 75	3.75	0	negative rank	0 ^a	0	0	-2.668 ^c	.0040*
หลังการฝึกอบรม	4.20	.23	positive rank	9 ^b	5	45		
			total	9				

^aหลังฝึกอบรม < 3.75 ^bหลังฝึกอบรม > 3.75 ^cbased on negative rank

2.3 ครูโรงเรียนกรณีศึกษามีทักษะการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริงหลังการฝึกอบรมเท่ากับ 14.11 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .78) สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 (10.50 จากคะแนนเต็ม 15 คะแนน) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รายละเอียดดังตาราง 5

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผลการทดสอบค่าเฉลี่ยทักษะการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริงการฝึกอบรมกับเกณฑ์ร้อยละ 70

ทักษะการประเมิน การเรียนรู้ตามสภาพ จริง	\bar{X}	S.D.	หลังฝึกอบรม- ก่อนฝึกอบรม	N	rank	Sum of rank	Z	p
เกณฑ์ร้อยละ 70	10.50	0	negative rank	9 ^a	0	1	-2.701 ^c	.0035*
หลังการฝึกอบรม	14.11	.78	positive rank	0 ^b	5	45		
			total	9				

^aหลังฝึกอบรม <10.50 ^bหลังฝึกอบรม <10.50^cbased on negative rank

2.4 คุณภาพการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริงของครูโรงเรียนกรณีศึกษา โดยพิจารณาจากผลงานการออกแบบการประเมินการเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 4.12 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .37) โดยมีค่าเฉลี่ยด้านความเหมาะสมของการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริงสูงสุด รองลงมาคือ ด้านความเป็นไปได้ในการปฏิบัติจริง และด้านความถูกต้องมีค่าเฉลี่ย 4.22 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .48) 4.14 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .42) 4.11 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .50) ตามลำดับรายละเอียดดังตาราง 6

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายค่าเฉลี่ยคุณภาพ
การประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริงของครูโรงเรียนกรณีศึกษา

คุณภาพการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริง	\bar{X}	S.D.	การแปลความหมาย
1. ด้านความเป็นประโยชน์	4.00	.40	ระดับมาก
2. ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติจริง	4.14	.42	ระดับมาก
3. ด้านความเหมาะสม	4.22	.48	ระดับมาก
4. ด้านความถูกต้อง	4.11	.50	ระดับมาก
คุณภาพการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริงโดยรวม	4.12	.37	ระดับมาก

เกณฑ์การแปลความหมาย 1.00-1.50=น้อยที่สุด 1.51-2.50=น้อย 2.51-3.50=ปานกลาง
3.51-4.50=มาก 4.51-5.00=มากที่สุด

2.5 ครูโรงเรียนกรณีศึกษามีความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาศักยภาพครูด้านการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริงโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.10 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .15) โดยมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจด้านความถูกต้องของผลการประเมินมากที่สุด รองลงมาคือด้านความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาศักยภาพครู และความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของรูปแบบการพัฒนาศักยภาพครู มีค่าเฉลี่ย 4.22 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .53) 4.19 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .56) 4.15 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .34) ตามลำดับ รายละเอียดดังตาราง 7

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายค่าเฉลี่ย ความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาศักยภาพครูด้านการประเมิน การเรียนรู้ตามสภาพจริงโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

คุณภาพการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริง	\bar{X}	S.D	การแปลความหมาย
1. ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาศักยภาพครู	3.96	.56	ระดับมาก
2. ความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของรูปแบบการพัฒนาศักยภาพครู	4.15	.34	ระดับมาก
3. ด้านความถูกต้องของผลการประเมิน	4.22	.53	ระดับมาก
4. ด้านความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาศักยภาพครู	4.19	.56	ระดับมาก
5. ด้านผลของการพัฒนาศักยภาพครู	4.00	.37	ระดับมาก
ความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาศักยภาพครูฯ	4.10	.15	ระดับมาก

เกณฑ์การแปลความหมาย 1.00-1.50=น้อยที่สุด 1.51-2.50=น้อย 2.51-3.50=ปานกลาง 3.51-4.50=มาก 4.51-5.00=มากที่สุด

สรุปและอภิปรายผล

สรุปผล

ผลผลิตจากการวิจัยและพัฒนาศักยภาพครูด้านการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริงโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานครั้งนี้ได้รูปแบบการพัฒนาศักยภาพครูด้านการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริงโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 4 องค์ประกอบ คือ การเตรียมการ การอบรมเชิงปฏิบัติการ การปฏิบัติการ และการติดตามผล ซึ่งมีความเหมาะสมของโครงสร้างและองค์ประกอบย่อยอยู่ในระดับมากและมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความชัดเจน ความง่ายต่อการนำไปใช้ของแต่ละองค์ประกอบย่อยอยู่ในระดับมากเช่นกัน รูปแบบการพัฒนาศักยภาพครูดังกล่าวสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาครูให้มีความรู้ เจตคติ และทักษะ

การประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริง ซึ่งยืนยันได้จากผลการใช้รูปแบบที่พบว่า ครูโรงเรียนกรณีศึกษามีความรู้เกี่ยวกับประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริงหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีเจตคติที่มีต่อการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริงหลังการฝึกอบรมสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 มีทักษะการเรียนรู้ตามสภาพจริงหลังการฝึกอบรมสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 คุณภาพการเรียนรู้ตามสภาพจริงของครูโดยพิจารณา จากผลงานการออกแบบการเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และนอกจากนี้ครูยังมีความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาศักยภาพครูด้านการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริงโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

1. รูปแบบการพัฒนาศักยภาพครูด้านการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริง โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนกรณีศึกษา ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 4 องค์ประกอบ คือ การเตรียมการ การอบรมเชิงปฏิบัติการ การปฏิบัติการ และการติดตามผล โดยโครงสร้างของรูปแบบมีความเหมาะสมระดับมาก และองค์ประกอบย่อยของรูปแบบมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความชัดเจน และความง่ายต่อการนำไปใช้อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของจำเพย ภาณุสิทธิกร (2547) ที่วิจัยเรื่องการศึกษาผลสัมฤทธิ์ของการฝึกอบรมโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เรื่องกระบวนการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ ที่พบว่า การฝึกอบรมโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานควรประกอบไปด้วย 1) การประเมินความต้องการจำเป็นทั้งการวิเคราะห์เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ 2) การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ 3) การนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติ และ 4) การนิเทศติดตามผล นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของเฉลิมชัย พันธุ์เลิศ (2549) ที่วิจัยเรื่อง การพัฒนากระบวนการเสริมสมรรถภาพการชี้แนะของนักวิชาการพี่เลี้ยงโดยใช้การเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ในการอบรมโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ซึ่งในการอบรมประกอบด้วย การเตรียมการ การดำเนินการชี้แนะและสะท้อนผล และการสรุปผลและทบทวนการทำงาน และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของอมรา เขียววิภา (2549) ที่วิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่องการเรียนรู้ตามสภาพจริงโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับครู

วิทยาศาสตร์ประถมศึกษาที่มีกระบวนการฝึกอบรม 5 ชั้น ได้แก่ การตรวจสอบฐานเดิม การสร้างเสริมสิ่งใหม่ การให้ลงมือทำ การได้นำไปใช้ และการให้ภายในประเมิน ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามแนวคิดการฝึกอบรมเป็นฐาน (School Based Training : SBT) เป็นกระบวนการพัฒนาการเรียนรู้ของครูในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ และพัฒนาคุณภาพผู้เรียน วิธีการฝึกอบรมเน้นการปฏิบัติจริงที่นำลงสู่ห้องเรียน มีการร่วมกันคิดร่วมกันวางแผนการจัดทำหลักสูตรและปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างผู้ให้และผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นประจำ เพื่อช่วยกันแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้อของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง มีกิจกรรมและสื่อสารจัดการเรียนการสอน การพัฒนาครู โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมีขั้นตอนการดำเนินงานที่ประกอบด้วย การวางแผน การนำไปปฏิบัติ การตรวจสอบ และการปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง (สุวิมล วงศ์วานิช, 2546; ศศิธร เขียวกอ, 2547)

2. ครูโรงเรียนนครณศึกษามีความรู้เกี่ยวกับประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริง หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีทักษะการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริงหลังการฝึกอบรมสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 มีเจตคติที่มีต่อการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริงโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานหลังการฝึกอบรมสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 คุณภาพการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริงของครูโรงเรียนนครณศึกษาโดยพิจารณาจากผลงานการออกแบบการประเมินการเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาศักยภาพครูด้านการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริงโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของจำเพย ภาณุสิทธิกร (2547) ที่วิจัยเรื่องการศึกษาผลสัมฤทธิ์ของการฝึกอบรมโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เรื่องกระบวนการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ ที่พบว่า หลังการฝึกอบรมครูมีผลสัมฤทธิ์เนื้อหาสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 สอดคล้องกับการวิจัยของศศิธร เขียวกอ (2548) ที่วิจัยเรื่องการพัฒนาสมรรถภาพครูด้านการประเมินสำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา การเปรียบเทียบผลการฝึกอบรมระหว่างการฝึกอบรมแบบดั้งเดิมกับแบบใช้โรงเรียนเป็นฐาน พบว่า ครูมีค่าเฉลี่ยสมรรถภาพด้านการประเมินการเรียนรู้สูงขึ้น มีเจตคติต่อ

การทำงานด้านการประเมิน และยอมรับความสามารถของตนเองสูงขึ้น สอดคล้องกับการวิจัยของสมจิต สวธน์ไพบุลย์และคณะ (2548) ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดฝึกอบรมการวิเคราะห์หลักสูตรที่ใช้โรงเรียนเป็นฐานด้วยรูปแบบพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพครูและการวิจัย พบว่า ครูมีความรู้หลังการอบรมสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 มีสมรรถนะด้านการปฏิบัติการและคุณลักษณะทางเจตคติต่อวิชาชีพครูหลังการอบรมสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากการฝึกอบรมโดยเน้นที่เป็นการฝึกอบรมครูที่จัดขึ้นในโรงเรียน มีเป้าหมายเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของครูในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้และการประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดผู้เรียนมีคุณภาพ เป็นการฝึกอบรมที่ตอบสนองปัญหาและความต้องการของครู มีการฝึกอบรมที่เน้นการฝึกปฏิบัติจริงในวิถีการทำงานของครู มีการติดตามผลเชิงกัลยาณมิตร มีขั้นตอนหรือกระบวนการประเมินครบวงจรโดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA (P : plan D : do C : check A : act) (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ, 2547) อีกทั้งเป็นการร่วมมือกันระหว่างผู้ให้การอบรมและผู้รับการอบรม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอในการนำผลการวิจัยไปใช้ มีดังนี้

1. รูปแบบการพัฒนาศักยภาพครูด้านการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริง โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นผลผลิตวิจัยที่สำคัญครั้งนี้ ซึ่งเป็นรูปแบบการพัฒนาศักยภาพครูที่ควบคู่ไปกับการปฏิบัติงาน ยึดหยุ่นกับบริบท ดังนั้นหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาครูจึงควรนำไปใช้ให้เกิดผลเชิงปฏิบัติ
2. นอกจากการพัฒนาครูด้านการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริงแล้วยังสามารถประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพครูสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถาบันอุดมศึกษา สถานศึกษา หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาครูได้ควรสนับสนุนให้ครูทุกคนในโรงเรียนได้รับการพัฒนาในรูปแบบเดียวกัน และมีการขยายผลไปยังโรงเรียนอื่น ๆ

และมีข้อเสนอแนะในทำวิจัยต่อไป ดังนี้

1. ควรมีการวิจัยและพัฒนาการฝึกอบรมเป็นฐานในบริบทโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน หรือในวัฒนธรรมองค์กรที่แตกต่างกัน เพื่อให้ได้ผลเชิงประจักษ์ที่สะท้อนความเฉพาะเจาะจงในทางปฏิบัติ
2. ควรมีการฝึกอบรมครูผู้เข้าในกระบวนการฝึกอบรมโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในลักษณะเครือข่ายเพื่อให้เกิดผลเชิงขยายผล

เอกสารอ้างอิง

- กฤติยา วงศ์ก้อม. (2547). รูปแบบการพัฒนาครูด้านการประเมินการเรียนรู้ตามแนวคิดการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กลุ่มงานคณะกรรมการการศึกษา. (2552). รายงานสรุปผลการสัมมนา เรื่อง ทศวรรษที่สองของการปฏิรูปการศึกษา : ปัญหาและทางออก. กรุงเทพฯ : สำนักงานกรมการ 3 สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- เฉลิมชัย พันธุ์เลิศ. (2549). การพัฒนากระบวนการเสริมสมรรถภาพการชี้แนะของนักวิชาการพี่เลี้ยงโดยใช้การเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ในการอบรมโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทรงศิลป์ ศรีธรรมราชภูริ. (2552). รายงานรายงานการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การประเมินผลตามสภาพจริงสำหรับครูผู้สอนโรงเรียนเทศบาล 4 (สิทธิไชยอุปถัมภ์) ปีการศึกษา 2552. สมุทรปราการ : เทศบาลนครสมุทรปราการ.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2545). รายงานผลการดำเนินโครงการนำร่องระดับชาติ เรื่อง กระบวนการปฏิรูปเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ : การประเมินและการประกัน. กรุงเทพฯ : วิ.ที.ซี.คอมมิวนิเคชั่น.

- นุชรี ผิวนวล. (2549). การพัฒนาบุคลากรโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- รัตนะ บัวสนธ์และคณะ (2550) การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาความสามารถในการประเมินตามสภาพจริงของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรณีศึกษาโรงเรียนแห่งหนึ่งในจังหวัดภาคกลางตอนบน. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- จำเพย ภาณุสิทธิกร (2547). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ของการฝึกอบรมโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เรื่องกระบวนการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ. ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- วินัย บัวแดง. (2547). การพัฒนาคู่มือการประเมินผลตามสภาพจริง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับครูประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศศิธร เขียวกอก. (2548). การพัฒนาสมรรถภาพด้านการประเมินสำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษาเปรียบเทียบผลการฝึกอบรมระหว่างการฝึกอบรมครูแบบดั้งเดิมและแบบใช้โรงเรียนเป็นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- สกาวรัตน์ เขยชุม. (2543). การนำเสนอรูปแบบการวิจัยปฏิบัติการสำหรับพัฒนาครูประถมศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมจิต สวธนไพบูลย์ และคณะ (2548). การวิจัยและพัฒนาชุดฝึกอบรมการวิเคราะห์หลักสูตรที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน ภายใต้ชุดโครงการ การวิจัยและพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2546). การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ : อักษรไทย.
- สายฝน แสนใจพรม. (2554). การพัฒนาระบบการวัดประเมินผลเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ .

อมรา เขียวรักษา. (2549). **การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม เรื่องการประเมินผล การเรียนรู้ตามสภาพจริงโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับครูวิทยาศาสตร์ ประถมศึกษา**. ปริญญาานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

Adams., T. L. (1996). Modeling authentic assessment for preservice elementary school teachers. **The Teacher Educator**. [Available online at :<http://cdnet2.car.chula.ac.th>] 32 (Au) : 75 84.

Archbald, D. A.,and Newmann, F. M. (1988). **Beyond Standardized Testing: Assessing Authentic Academic Achievement in the Secondary School**. Reston, VA: National Association of School Principals.

Cardler, J. (1991). Authentic assessment: Finding the right tools. **Educational Leadership**. 57(5) (pp.20-26)

Fuller, D. P. (1994). The use of authentic assessment to predict success of basic skills education an program student. ED.D. BOSTON UNIVERSITY **Dissertation Abstracts International** Vol. 55-03 : p.0540. [Available online at : <http://cdnet2.car.chula.ac.th>]

Pickett, N., and Dodge, B.(2001). **Rubrics for Web Lessons** [Available online at: http://edweb.sdsu.edu/rubrics/_weblessons.htm]

Stufflebeam, D.L. & others (1981). **Standards for Evaluations of Educational Programs, Projects and Materials**. The joint committee on standards for educationalev.